

**UCHWAŁA NR XXIV/137/2017
RADY GMINY MIASTKOWO**

z dnia 22 listopada 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Miastkowo na lata 2018 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miastkowo na lata 2018 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XI/72/2012 Rady Gminy Miastkowo z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miastkowo na lata 2012- 2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy .

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jacek Banach

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE MIASTKOWO NA LATA 2018 - 2025**

I Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa oraz los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres swojego życia kształtujący między innymi styl życia, osobowość i poglądy na świat. Dom rodzinny zatem powinien być postrzegany jako środowisko ciepła, miłości i opieki, jako bezpieczne miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Znaczenie rodziny dla życia i sytuacji społeczeństwa pociąga za sobą odpowiedzialność za wspieranie i umacnianie rodziny. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu właściwych relacji oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być jak najwcześniejsze i mieć charakter profilaktyczny. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia. Ofiary przemocy domowej bardzo często doświadczają lęku, bezsilności i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. Przemoc domowa definiowana jest jako „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny, bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego (jej) osobowości”. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, ale zdarza się chociaż rzadko, że i mężczyźni. Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swoje ofiary stosując wobec nich groźby i demonstracje swojej siły. Ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierno, rzadko sięgają po asertywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególne dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowanej wobec niej przemocy. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, jak również profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Wśród form przemocy wyróżniamy:

Przemoc fizyczną - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

Przemoc psychiczną - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie swoich poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualną - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

Przemoc ekonomiczną - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, itp.

Najczęściej sprawcami przemocy domowej są mężczyźni. Pochodzą z różnych grup społecznych – bogaci i biedni, wykształceni i niewykształceni, z rodzin „szanowanych” i patologicznych. Niemal połowa sprawców

przemocy nadużywa alkoholu. Na zewnątrz są to często osoby postrzegane jako czarujące i „normalne”, rzadko kierują swoją agresją na obcych. Według badań Instytutu Psychologii Zdrowia blisko 23% polskich studentów przyznaje, że w ich domach przynajmniej kilka razy dochodziło do przemocy fizycznej a 37% - że do przemocy psychicznej. Jest duże prawdopodobieństwo, że w rodzinach, które sami stworzą, będą powielać te wzorce, ponieważ takie mechanizmy są im znane, nie nauczyli się innych.

II Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Miastkowo

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Według stanu na dzień 31.12.2016r. gminę Miastkowo zamieszkuje 4353 osoby. Na koniec grudnia 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży zarejestrowanych było 166 osób bezrobotnych. W tym 21 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych i 145 osoby zarejestrowanych bez prawa do zasiłku.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie wynika, że w 2016r. pomocą społeczną objęto 241 rodzin z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby i innych przyczyn. Dla 32 rodzin udzielono pomocy w formie pracy socjalnej, a 5 rodzinom udzielono wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne).

Ze sprawozdania Posterunku Policji w Śniadowie wynika, że na terenie gminy w 2016r. wszczęto 12 procedur „Niebieskiej Karty”. Funkcjonariusze Policji przeprowadzali rozmowy profilaktyczno – ostrzegawcze ze sprawcami przemocy w rodzinie, postępowanie sprawdzające oraz 8 postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodziną. Pokrzywdzonym doręczono pouczenia o podstawowych uprawnieniach i obowiązkach, poinformowano o podstawowych uprawnieniach i instytucjach działających na rzecz osób pokrzywdzonych na terenie woj. podlaskiego. W 2016 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba wszczętych spraw w ramach procedury „Niebieskiej Karty” w 2016r. – 13, zakończonych – 12, odbyło się 13 spotkań grup roboczych. Dla każdej rodziny opracowano indywidualny plan pomocy, który następnie był realizowany. Z posiadanych informacji wynika, że ofiarami przemocy najczęściej były kobiety i dzieci, sprawcami przemocy natomiast mężczyźni. W większości przypadków powodem stosowanej przemocy był alkohol. Choć zjawisko przemocy istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchomienia procedury „Niebieska Karta”, której głównym celem jest diagnozowanie problemu przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych instytucji w środowisku lokalnym oraz tworzenia warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastkowie wynika, że w 2016 roku wpłynęło 14 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osób nadużywających alkohol obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W szkołach na terenie Gminy Miastkowo nie zauważono dotychczas zjawiska przemocy.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. Cele programu

1. Zmniejszenia rozmiarów negatywnych zjawisk przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie wiedzy w społeczeństwie i rozwijanie świadomości wobec zjawiska przemocy.
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji spotykających się w pracy zawodowej z problemem przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

IV. Zadania programu

1. Podejmowanie zintegrowanych i skoordynowanych działań mających na celu szybsze i skuteczniejsze podejmowanie czynności zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie oraz prowadzenie działalności edukacyjno - informacyjnej.

3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

V. Harmonogram realizacji programu

Lp.	Zadania	Opis zadań	Termin	Realizator
1.	Podejmowanie zintegrowanych i skoordynowanych działań mających na celu szybsze i skuteczniejsze podejmowanie czynności zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy w rodzinie.	1. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy 2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie 3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie 4. Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach 5. Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie	Na bieżąco przy każdej procedurze „NK”	- OPS - ZI - Grupa Robocza
2.	Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie oraz prowadzenie działalności edukacyjno - informacyjnej.	1. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszurek, plakatów) o problemie przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania pomocy. 2. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dla osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc zawierające informacje o możliwej do uzyskania pomocy. 3. Rozmowy indywidualne z uczniami i opiekunami. 4. Promowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych postaw i zachowań. 5. Działania profilaktyczne dotyczące przemocy rówieśniczej 6. Wsparcie merytoryczne i finansowe organizacji zajęć profilaktyczno-wychowawczych i obozów dla rodzin zagrożonych przemocą. 7. Warsztaty terapeutyczne	Co najmniej raz w roku Co najmniej raz w roku W razie potrzeby Od 2018-2025r. W II kwartale każdego roku Raz w roku Co 3 lata	- OPS - ZI - Grupa robocza - OPS - Szkoły z terenu gminy - Szkoły z terenu gminy - Komenda Policji - GKRPA - Szkoły z terenu gminy - - GKRPA
3.	Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	1. Szkolenia dla kadry OPS, członków zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury NK.	Po otrzymaniu informacji o organizowanych szkoleniach, nie rzadziej niż raz na trzy lata	- OPS - ZI - Grupy robocze

4.	Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.	1. Kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy 2. Kierowanie ofiar przemocy do prawnika i psychologa 3. Zapewnienie miejsc w specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,	W razie potrzeby W razie potrzeby	- ZI - Grupy robocze - ZI - OPS - Grupy robocze - OPS
----	--	---	--	--

VI. Realizatorzy programu

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie.
2. Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Placówki Oświatowe Gminy Miastkowo.
4. Przychodnia Rejonowa w Miastkowie.
5. Sąd Rejonowy w Łomży.
6. Komenda Miejska Policji w Łomży.
7. Organizacje pozarządowe.

Instytucje działające na terenie powiatu:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży.
2. Sąd Rejonowy w Łomży.
3. Prokuratura Rejonowa w Łomży.
4. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Łomży.
5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży.

Organizacje i Stowarzyszenia ogólnopolskie:

1. Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie, „Niebieska Linia”
- 800 120 002 – telefon zaufania (czynny przez całą dobę),
 - niebieskalinia@niebieskalinia.info – poradnia mailowa,
 - 22 250 63 12 – telefon dla specjalistów (czynny środy – 10.00–13.00),
 - koordynatorzy@niebieskalinia.info – poradnia mailowa dla specjalistów.

VII. Spodziewane efekty realizacji programu

1. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przeciwdziałania przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy.
3. Zwiększenie wrażliwości społeczeństwa wobec aktów przemocy w rodzinie i zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą.
5. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
7. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte, bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

VIII. Źródło finansowania programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Miastkowo oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie. Zbiorcze sprawozdanie z realizacji programu będzie przedstawione Radzie Gminy każdego roku.